

Tannrestaureringsmaterialer og allergi:

Høyesterett frifant importør og forhandler

Høyesterett avsa 26. januar i år dom i sak om en tannlege som brukte tannrestaureringsmaterialer som utløste allergi ved bruk hadde krav på erstatning. Importør og forhandler av materialene ble dømt i byretten, men frifunnet i lagmannsretten og i Høyesterett.

Saken gjaldt spørsmålet om metakrylatholdige tannrestaureringsmaterialer kunne være årsak til utvikling av kontaktallergi ved bruk. Tannlegen ble langtidssykmeldt og har siden ikke arbeidet som tannlege. Han reiste derfor fastsettelsessøksmål ved Oslo byrett med påstand om at importør og forhandler var erstatningsansvarlige for de skader han var påført som følge av bruken av materialene.

Høyesterett frifant importør og forhandler med blant annet følgende begrunnelse:

«Det må legges til grunn at A har opptrådt med den forsiktighet som kan forlanges, og at han ikke hadde noe valg: Han måtte bruke de allergifremkallende tannrestaureringsmaterialer. Noe alternativ til disse finnes ikke, og produktene er så gode som det med kjent teknologi er mulig å få dem, som lagmannsretten uttrykker det. Når produktene således er sterkt ønsket i moderne tannbehandling og anses

i høy grad som samfunnsnyttige, og de allergifremkallende evner er felles for tilsvarende produkter fra samtlige produsenter, er jeg enig med lagmannsretten i at det er «naturlig å se metakrylatenes allergene egenskaper og skader som følge av dem, som en generell yrkesrisiko fremfor et erstatningsbetingende forhold».

I denne situasjon er det ikke unaturlig at selvstendig næringsdrivende tannleger, for å beskytte seg mot skaderisikoen, tegner en yrkesskadeforsikring.

Jeg tilføyer at jeg ikke kan se at det hefter slike mangler ved den informasjon om produktene som NDD formidlet, at dette forhold skulle føre til at det må sies å foreligge en sikkerhetsmangel ved disse. Som nevnt var A – i den perioden han ble syk – vel kjent med skaderisikoen ved de tre produktene, ikke minst fra faglige publikasjoner og samtaler med kolleger. I denne situasjon kan det ikke ha betydning om informasjonen fra produsenten og NDD kanskje ikke var fyldestgjørende i alle deler.

Av redegjørelsen foran går det frem at de metakrylatholdige tannrestaureringsmidler lider av systemfeil, det vil si at skadevirkningene er kjente og uunngåelige. Dette er partene også enige om. Normalt vil produsenter ikke ha ansvar for slike forventede og uunngåelige

skader av samfunnsnyttige produkter. Det følger av produktansvarslovens §2-1 og hva jeg foran har fremholdt. Men «unntak kan tenkes i de tilfelle hvor ... en skade inntreffer meget sjelden og hvor virkningen er alvorlig». Etter min mening kan det heller ikke på dette grunnlag slås fast at det omtvistede produkt i denne sak lider av en sikkerhetsmangel. Slike eller lignende allergireaksjoner som inntraff hos A, forekommer – etter opplysninger fremlagt for Høyesterett – årlig hos arbeidstakere i tannhelsetjenesten. Og helseskadene vil normalt ikke ha en alvorlighetsgrad som tilsier ansvar for produsenten, selv om de i dette tilfellet fikk alvorlige følger for A. Skulle en systemfeil unntaksvis kunne medføre ansvar, må det etter min mening være tale om en meget alvorlig helseskade, der risikoen for slik skade var kjent, men særdeles liten.

Anken har ikke ført frem, og ankende part skulle etter hovedregelen i tvistemålslovens § 180 første ledd ilegges saksomkostninger for Høyesterett. Saken har etter min mening reist så vidt prinsipielle spørsmål, som det har vært av stor betydning å få avklart, at jeg etter omstendighetene finner at partene bør bære sine omkostninger for alle instanser.

Knut S. Kjølstad